

Waarde collega's,

2009 was in vele opzichten een annus horribilis. In economische termen gesproken, is het voorbije jaar alvast een verloren jaar. Lichtzinnige, gulzige, onverantwoordelijke grootverdieners en grootkapitalisten hebben de wereld in diepe ellende gestort. Ons land deelde in de klappen. Al onze regeringen –en dat zijn er veel in België - staan in het rood, vele tienduizenden hardwerkende Vlamingen werden plots werkloos en vooral ook de allerzwaksten kregen het hard te verduren, ook vandaag nog: week na week zijn er meer daklozen, waarvoor er trouwens nog steeds geen structurele oplossing is.

Collega's,

de economische malaise heeft ook de universiteiten en andere gevestigde instellingen in onze samenleving hard getroffen. We kregen zware besparingen opgelegd.

Maar 2009 mag dan al een verloren **economisch** jaar geweest zijn, toch was het op zich **geen** verloren jaar voor de Vrije Universiteit Brussel. We hebben met z'n allen een reeks mooie resultaten neergezet. Ik ga ze niet allemaal opsommen – het zijn er echt wel veel en de receptie kan natuurlijk niet wachten – maar ik wil toch enkele markante feiten en verwezenlijkingen vermelden:

- We kenden dit academiejaar de grootste procentuele stijging in Vlaanderen van het aantal nieuwe eerstejaarsstudenten, de zogeheten generatiestudenten.
- We zijn erin geslaagd – in volle crisistijd - om maar liefst 5 extern gefinancierde leerstoelen op te richten. Ik som ze snel even op:
 - o de leerstoel Deloitte-Laga-Grondmij over publiek-private samenwerking, drie faculteiten zijn erbij betrokken.
 - o de leerstoel Merck Serano voor de faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie, over de neurofysiologie van de vermoeidheid
 - o de leerstoel Arends voor de faculteit Geneeskunde en Farmacie, over hoe we experimenten met proefdieren kunnen beperken
 - o de leerstoel Verhaegen voor de faculteit Letteren en Wijsbegeerte
 - o de leerstoel Van Dierendonck voor de faculteit Wetenschappen en Bio-ingenieurswetenschappen

en 2 leerstoelen zijn nog in volle onderhandeling.

En verder:

- Op 1 juli 2009 heeft de Raad van Bestuur het Algemeen Strategisch Plan 2009-2012 goedgekeurd, samen met de meerjarenbegroting, een ambitieus nieuwbouwprogramma én een renovatieplan voor onze gebouwen
- Het Vesalius College heeft z'n benarde financiële situatie kunnen ombuigen
- We hebben een fundraisingsfonds opgericht onder de vleugels van de Koning Boudewijnstichting
- We hebben een nieuw intern allocatiemodel voor de faculteiten ingevoerd

- We hebben 15 miljoen euro verkregen van de Vlaamse Regering, waarmee we een gebouw aan de Pleinlaan kunnen aankopen
- We hebben een intern auditcomité opgericht
- Het Bestuurscollege van de universiteit heeft een nieuw evaluatiesysteem voor het Administratief en Technisch Personeel goedgekeurd
- De Raad van Bestuur zette het licht op groen voor een noodzakelijk geworden uitstapregeling voor het ZAP en voor het ATP
- We hebben het Campus Management Systeem grondig doorgelicht en opnieuw op de sporen gezet.

U hoort het, de lijst is lang. Toch ga ik nog bijkomend een paar dingen opsommen:

- Vorig jaar hebben we maandenlang een honderdtal Mensen Zonder Papieren opgevangen hier op de campus
- De samenwerking met onze associatiepartner, de Erasmushogeschool Brussel, is in 2009 veel intenser geworden
- De uitreiking van de doctores honoris causa en ook de nieuwe verfrissende aanpak van die uitreiking kende veel bijval, zowel binnen als buiten de universiteit.
- Het voorbije jaar hebben we alweer een nieuwe spin-off boven de doopvont gehouden, Optrima. De universiteit kan vandaag prat gaan op 18 succesvolle spin-offs.
- En last but not least... ICAB, ons incubatiecentrum voor spin-offs en startende ICT-bedrijven is helemaal klaar. ICAB bevindt zich hier vlakbij, in het arsenaal. De officiële opening is voor heel binnenkort, op 19 januari.

Dames en heren,

U zal het hopelijk met me eens zijn: we hebben met z'n allen hard gewerkt en met het gewenste resultaat tot gevolg.

Collega's,

De tijd heeft twee richtingen. Bij het begin van een nieuw jaar én van een nieuw decennium moeten we niet alleen stilstaan bij wat geweest is, maar zeker ook vooruitblikken naar wat komen zal en wat we kunnen verwachten. Onze toekomst, jullie toekomst.

Het ziet er naar uit dat 2010 een jaar vol soberheid zal worden. De nasleep van de financiële crisis zal helaas nog een tijdje duren en de economische malaise treft ons allemaal. Toch kijk ik met hoop en vertrouwen naar het nieuwe decennium, de opvolger van de zogenaamde "naughties" of stoute jaren nul. In de poëtische bewoordingen van Henriëtte Roland Holst klinkt dat als volgt: "In ons hart (zit) een tweedracht van

verlangen naar dromen van weleer, die wij verloren, naar de nieuwe, wier bloesems openbreken.”

Een van de grote uitdagingen van 2010 wordt het internationale verhaal dat we samen met de ULB willen schrijven. Dit is voorwaar geen kleine uitdaging. William Faulkner citerend poneer ik echter: “De ultieme wijsheid is om dromen te hebben die groot genoeg zijn om ze niet uit het oog te verliezen terwijl men ze aan het nastreven is.” Of om het met een Chinees spreekwoord te zeggen: “Ik heb nog nooit iemand over een berg zien struikelen, maar over een molshoop zijn er al velen gestruikeld”. Laten we daarom resoluut gaan voor deze grote uitdaging! Tijdens de jongste Verhaegenherdenking op 20 november heb ik in mijn toespraak dan ook opnieuw de hand uitgestoken naar onze Franstalige moederuniversiteit. Nooit eerder sinds onze wegen uit elkaar gingen, nooit eerder sinds het einde van de jaren '60, is de wil zo sterk aanwezig geweest om opnieuw intens samen te werken. Met de University of Brussels zullen we zowel het sterke merk “Brussel” als onze kwaliteitsvolle Engelstalige opleidingen maximaal kunnen uitspelen op de internationale studentenmarkt. Dit is nodig om weg te geraken uit die moordende concurrentieslag om studenten die momenteel in Vlaanderen woedt. Maar het is ons niet alleen om studentenaantallen te doen. Een universiteit van de eenentwintigste eeuw, een universiteit in de hoofdstad van Europa, MOET internationaal zijn. Onze wetenschappelijke blik is op de wereld gericht, niet op kerktorens.

De intense samenwerking tussen de ingenieurs van de twee Brusselse universiteiten is alvast een eerste belangrijke stap. De Université Libre de Bruxelles en de Vrije Universiteit Brussel pakken in 2010 samen uit met een reeks Engelstalige masters in Engineering.

De Vrije Universiteit Brussel zal dit jaar ook uitpakken met een nieuwe rekruteringscampagne die vertrekt vanuit onze sterkte, met name “Brussel”. Waar kan je beter talen studeren dan daar waar al die talen op straat gesproken worden. Waar kan je beter een economische opleiding volgen dan in het kloppende hart van de Belgische economie, waar kan je beter bouwkundig ingenieur worden dan in Brussel, waar honderden bouwkransen voortdurend in beweging zijn. Je kan de vraag koppelen aan het gros van onze opleidingen – rechten, politieke wetenschappen, kunstgeschiedenis – en het antwoord is steevast: alleen hier. Hier in Brussel én dan natuurlijk aan de Vrije Universiteit Brussel.

Al onze unieke troeven en kwaliteiten zitten ook in een gebalde promotiefilm die IECO heeft laten maken en die u zo meteen te zien krijgt. Het is een première, laat gerust weten aan Peter Van Rompaey wat u ervan vindt, zodat we eventueel nog enkele verbeteringen kunnen aanbrengen.

Collega's,

om af te sluiten, zou ik u 3 kernwoorden voor de komende jaren willen meegeven:

Het eerste kernwoord is focus. We moeten (spijtig genoeg) keuzes maken; we can't do it all! Op de steeds maar competitiever wordende onderwijs- en researchmarkt moeten we durven keuzes maken, moeten we resoluut gaan voor speerpunten. Dit vergt weliswaar ingrijpende maatregelen, die niet steeds populair zijn, maar wel van essentieel belang zijn

Spirit/enthousiasme. Dat is een tweede kernwoord, want: “Een winnende cultuur wordt bepaald door de mensen zelf.” Dit zijn de woorden van Jacques Rogge toen hij ondernemend Vlaanderen toesprak op het jaarlijks congres van Voka op 14 december jl. Ik citeer Jacques Rogge verder: “Wij als ondernemers, als medewerkers, moeten vooruit met succes en investeren in een mentaliteits- en gedragsverandering om te komen tot de WIL om te WINNEN. Willen is reeds 50% van ‘Winnen’. Willen is een werkwoord, Willen is een attitude. Winnen is het resultaat”. Einde citaat. Nog maar eens wat peptalk van de rector, zal u misschien denken. Misschien wel, maar in het licht van de economische internationale competitiviteit van ons land is dit meer dan actueel. Al enkele opeenvolgende jaren blijven we immers stilstaan of erger nog: hinken we achterop ten opzichte van heel wat landen. Luc Coene wijst er in de Tijd trouwens op dat het wel eens zou kunnen dat straks Wallonië het Vlaanderen van de jaren 50-60 wordt en Vlaanderen het Wallonië van de jaren 50-60! Dit betekent een verlies aan welvaart! Een verlies dat niet te rijmen valt met al onze kwaliteiten.

We hebben immers de kennis, we hebben de mensen, we hebben de middelen. Wat hebben we dan niet? We durven in Vlaanderen onvoldoende te vernieuwen en, om het met de woorden van Ignace Van Doorselaere, CEO bij Van De Velde, te zeggen: “we hebben een gebrek aan duurzame goesting”. De wil om te slagen!

Collega's,

ook aan de Vrije Universiteit Brussel moeten we die wil opbrengen, zoniet heeft ons ASP geen kans op slagen ...

Bij de kernwoorden Focus en Enthousiasme komt tenslotte nog een derde kernwoord: overtuiging. Aan de hand van meetbare objectieven en *facts and figures* zullen we permanent de vinger aan de pols houden en u kunnen tonen – u en onze Raad van Bestuur - waar we precies staan op onze klim naar herstel.

Collega's,

Hopelijk staat iedereen onder ons klaar met goesting en vol goede voornemens voor een energiek 2010. Op mij, de algemeen directeur van de EhB, de vicerectoren en op de voorzitters van de Raden van Bestuur van de VUB en van de EhB mag u alvast rekenen: wij zijn bereid om keuzes te maken, wij zijn enthousiast en wij hebben “goesting”. De weg is zeker nog lang, maar de ambities zijn er. Laat ons honger krijgen, goesting, om samen te winnen en te komen tot duurzaam engagement. Laten we in ons streven fungeren als een postzegel: we zullen niet loslaten voor we onze bestemming hebben bereikt!

Collega's,

Ik wens jullie allemaal en allen die u dierbaar zijn, 365 schitterende dagen in 2010. Ik hoop dat elk van u zijn of haar verwachtingen, plannen en dromen zal kunnen realiseren. Ik hoop voor de Vrije Universiteit Brussel dat de zon haar stralen een beetje meer laat schijnen over het economische, sociale en politieke landschap van Brussel en dat de universiteit en de Erasmushogeschool samen het positieve effect hiervan zullen mogen ervaren.

Laat ons samen naar de promotiefilm kijken en tot het besef komen dat de VUB de moeite waard is om voor te vechten; Of om het met de woorden van Theodor Roosevelt te zeggen: "It is worth to work at work worth doing"...

Paul De Knop
4 januari 2010